

د زده کوونکو د دوامدارې ارزوني کتاب

پښتو لومړۍ ټولګۍ

افغان ماشومان يې لولي

ملي سرود

دا عزت د هر افغان دی	دا وطن افغانستان دی
هر بچی یې قهرمان دی	کور د سولې کور د تورې
د بلوڅو د ازبکو	دا وطن د ټولو کور دی
د ترکمنو د تاجکو	د پښتون او هزاره وو
پامیریان، نورستانیان	ورسره عرب، گوجر دي
هم ایماق، هم پشه یان	براهوي دي، قزلباش دي
لکه لمر پر شنه آسمان	دا هېواد به تل ځلېږي
لکه زړه وي جاویدان	په سینه کې د آسیا به
وايو الله اکبر وایو الله اکبر	نوم د حق مودی رهبر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د پوهنې وزارت

د زده کوونکو د دوامدارې ارزونې کتاب

پښتو لومړۍ ټولګۍ

ښوونځی: _____

ښوونکی: _____

ټولګی: _____

دوره / ټایم: لومړۍ / دویم / درېم

د کتاب ځانګړتیاوې

مضمون: د زده کوونکو د دوامدارې ارزونې کتاب
مؤلفین: د تعلیمي نصاب د پښتو ژبې او ادبیاتو څانګې د درسي کتابونو مؤلفین
اېډېټ کوونکي: د پښتو ژبې او ادبیاتو د اېډېټ څانګې غړي
ټولګی: دویم

د متن ژبه: پښتو
انکشاف ورکوونکي: د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تألیف لوی ریاست
خپروونکي: د پوهنې وزارت د اړیکو او عامه پوهاوي ریاست
د چاپ کال: ۱۳۹۸ هجري شمسي
د چاپ ځای: کابل
چاپ خونه:

برېښنالیک پته: curriculum@moe.gov.af

د چاپ او خپرونې حق له پوهنې وزارت سره خوندي دی.

دا کتاب د «افغان ماشومان یې لولي» پروژې په تخنیکي مرسته تألیف شوی دی.

لړلیک

- سرلیک..... مخ
- سریزه..... ۱
- د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه..... ۲
- د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې د فورمې کارول..... ۳
- عمومي لارښوونې..... ۴
- د غږونو او سیلابونو د اورېدلو په برخه کې له زده کوونکو سره د مرستې لارښوونې..... ۵
- له ماشومانو سره د تورو او کلمو په لوستلو او لیکلو کې د مرستې لپاره لارښوونې..... ۶
- له ماشومانو سره د جملو او کیسو په لوستلو کې د مرستې لارښوونې..... ۷
- له ماشومانو سره د تورو او کلمو په برخه کې د مرستې کولو لارښوونې..... ۸
- له ماشومانو سره د نوبتې لیکلو په برخه کې د مرستې کولو لارښوونې..... ۹
- له زده کوونکو سره د غږېدلو او غوږ نیولو په برخه کې د مرستې کولو لارښوونې..... ۱۰
- په نسخ خط سره د ښکلي لیکلو هنر په اړه د زده کوونکو د وړتیاوو د پرمختګ اړوند څو مهم ټکي..... ۱۱

سريزه

د "افغان ماشومان يې لولي" پروژې د لوستلو او ليکلو د زده کړې نمونه په تکويني ارزونه ټينگار کوي. تکويني ارزونه دوه ډولونه لري: (۱. دوامداره ارزونه او ۲. تکويني دوره يی ارزونه). دوامداره ارزونه د ښوونکو له خوا په ورځني ډول د هر درس په جريان کې ترسره کېږي خو د زده کوونکو زده کړه و ارزوي. سربېره پر دې، د اونی د پنځمې او شپږمې ورځې درسونه هم په داسې توگه جوړ شوي دي چې ښوونکي زده کوونکي لا زيات و ارزوي. په دې ميتود تاسې خپل زده کوونکي ارزولی شئ او په ليک لوست کې د هغوی پرمختگ کتلی او ثبتولی شئ. د ښوونکو لپاره دا هم مهمه ده چې د دوامدارې ارزونې د معلوماتو ريكارډ (اسناد) چې دوی يې را ټولوي، وساتي. د لوستلو، ليکلو، اورېدلو او خبري کولو په مهارتونو کې د زده کوونکو د پرمختگ د ثبتولو لپاره د څارنې فورمه جوړه شوې ده چې ښوونکي يې د زده کوونکو د ارزونې په خاطر په منظمه توگه کاروي.

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزوونې فورمه

خبري کول		د ځواب په ورکولو او د شخصي تجربو په اساس د پېښو په تړاو ورکولو سره کيسې ته غبرګون ښودل.												
		د معلوماتو او انځورونو په کارولو سره د کيسې په اړه وړاندوینه کول چې وړاندې څه پېښېږي.												
		د کيسې له مفهوم سره خپلې پخوانۍ پوهې ته تړاو ورکول او له ټولګي سره ېې شريکول.												
اوریدل		د هغه متن / کيسې په اړه د کلمو/جملو ليکل چې هغه يا هغې ورته غوږښتولی و.												
		د هغه متن/کيسې په اړه رسامي کول چې هغه يا هغې ورته غوږ ښولی و.												
		په شفاهي توګه د لوستلو په کيسه کې د پېښو سم ترتيب په ګوته کول.												
		له ياده څخه د يوې کيسې بيا بيانول.												
ليکل		له انځورونو او کلمو څخه په ګټې اخيستې سره د تخليقي او بامفهومه کيسې ليکل.												
		له مخ په زياتېدونکي دقت سره د کلمو هجا کول (ټوټه ټوټه کول).												
		د پيل سمې نکتې، د حرکت لوري او سم جوړښت سره د تورو ليکل.												
		د ليکلو پر مهال سم کښېناستل او په سمه توګه د پنسل نيول.												
		حسن خط: ټکي او توري په يوازې او ترکيبي ډول د نسخ خط د ځانګړتياوو په پام کې نيولو سره په ښکلي ډول ليکي.												
لوستل		په ښه روانه توګه د متن لوستل.												
		کلمې په سېلابونو ويشل.												
		د سېلابونو په يوځای کولو سره د کلمو جوړول.												
		په کلمه کې د نوم، غږ او ځای په واسطه د تورو پېژندل.												
پېژندګلوي		د پلار نوم												
		د نوم												
		شېره												
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې د فورمې کارول

د اونۍ په هره پنځمه او شپږمه ورځ، لږ تر لږه (۵) زده کوونکي د ارزونې لپاره انتخاب کړي. د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه داسې ډیزاین شوې ده چې د زده کوونکو نومونه په پنځه کسيز گروپ کې لیکل کېږي، دا تاسو ته د ارزونې لپاره د زده کوونکو په نښه کول آسانه کوي. د ورځې په اوږدو کې د لوستلو لپاره پنځه زده کوونکي او پنځه نور زده کوونکي د لیکلو لپاره او همداسې نور انتخاب کړي. دا غوره ده چې تاسو باید خپل ټول زده کوونکي د هرې وړتیا په برخه کې د کال په اوږدو کې لږ تر لږه درې ځله ارزيايي کړي. که په ټولګي کې د زده کوونکو شمېر ډېر وي، په داسې ډول دې زده کوونکي د ارزونې لپاره په گروپونو ووېشل شي چې هر یو په کال کې درې ځلې و ارزول شي، خو دا ډېره مهمه ده، تاسو له هغو زده کوونکو سره په دوامداره توګه کار وکړئ چې وړتیاوې یې نه وي ترلاسه کړې.

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې په فورمه کې د نومرو ورکولو ۳ درجه یي سیستم کارول کېږي. ۳ درجه یي سیستم او سمبولونه چې په فورمه کې د ښودلو لپاره کارول کېږي، په لاندې ډول دي:

دریمه درجه: د زده کوونکو قابلیت له معیار څخه هم لوړ دی. سمبول: (Δ)

دویمه درجه: د زده کوونکو قابلیت له معیار سره برابر دی. سمبول: (Λ)

لومړۍ درجه: د زده کوونکو قابلیت لا هم له معیار سره برابره دی. سمبول: (/)

د لومړي ځل لپاره چې یو زده کوونکی ارزول کېږي، هغه شاید په کافي اندازه وړتیا ونه لري او په دې توګه به (/) تر لاسه کړي. د ښوونیز کال په اوږدو کې لږ وروسته، همدغه زده کوونکي ښايي پر مختګ کړی وي او په کافي اندازه یې وړتیا ترلاسه کړې وي. تاسو کولای شئ دویمه نښه (Λ) هم لومړۍ هغې ته ورزیاته کړئ چې څرګنده شي، زده کوونکی اوس لیاقت (Λ) لري. که چیرې تاسو دا زده کوونکی یو ځل بیا و ارزوئ او وګورئ چې اوس په خورا فوق العاده توګه وړتیا لري، تاسې کولای شئ چې وروستی نښه (=) هم ورزیاته کړئ چې مثلث پوره شي. (Δ)

ځینې زده کوونکي به کله چې تاسو یې په لومړي ځل ارزونه کوئ، ښه لیاقت وښيي. دا ستونزه نه ده. هغوی ته سملاسي (Λ) ورکړئ. ځینې ممتاز زده کوونکي، کله چې یې تاسې په لومړي ځل ارزونه کوئ، کېدای شي آن درې اړخیز مثلث تر لاسه کړي. هدف دا دی چې ستاسو هیله باید دا وي چې ستاسو د زده کوونکو یوه لویه برخه باید د تعلیمي کال تر پایه د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې په فورمې کې د ټولو ورکړل شویو وړتیاوو لږ تر لږه د دویمې درجې نښان (Λ) خپل کړي.

تکویني دوره یی ارزونه د ښوونکو له خوا د تکرار په اونیو کې ترسره کېږي. د دې ارزونې پایلې د زده کوونکو د ارزونې په فورمه کې ثبت او د ښوونځیو له مسؤلینو سره شریک کېږي.

کله چې ښوونکي د خپلې ارزونې پر مهال داسې زده کوونکي ومومي چې د لوستونو په ځینو برخو یا قابلیتونو کې ستونزې لری نو باید له دغو زده کوونکو سره د مرستې په خاطر رغنده قدمونه او کړنې ترسره کړي. ځینې اصلاحی کړنې او قدمونه د دې کتاب په سریزه کې ځای پر ځای شوې دي.

عمومي لارښوونې

د ماشومانو په ټولگيو کې، ځينې داسې ماشومان وي چې د لوستلو د زده کړې په ځينو اړخونو کې يو څه ستونزې لري. دا زده کوونکي "له خطر سره مخ لوستونکي" بلل کېږي. دا په دې معنا ده که چېرې له دوی سره يو څه اضافه مرسته ونه شي دوی به د لوستلو د زده کړې په مهارتونو تسلط ترلاسه نه کړي او نه به دوی په ښه توگه لوستل زده کړي. دا ماشومان يو څه اضافي مرستې ته اړتيا لري. د «له خطر سره مخ لوستونکو» ځينې ځانگړتياوې دا دي:

- د غږ پيژندنې په برخه کې د دوی پوهې ښه وده نه ده کړې (د کلمو، سيلابونو او غږونو اورېدل).
- دوی داسې نه ښکارېږي چې د ټولگي له عادي تدریسي لارښوونو څخه دې گټه واخلي.
- له مرستې پرته دوی په خپل درسي کتاب کې د تمرینونو د ترسره کولو وړتیا نه لري.
- دوی ښايي په کافي اندازه د ښوونځي له کلمو سره نا آشنا وي او په هغه څه به پوه نه شي چې ښوونکی یې وايي.
- دوی د لوستلو او لیکلو په هکله په فعالیتونو کې لېوالتیا نه لري.
- د دوی د پاملرنې موده لنډه وي او په چټکۍ سره له لوستونو څخه پام اړوي.
- دوی زیاتره وخت پوښتنه کوي چې دوی باید څه وکړي خو ژر یې بیا پام بلې خوا ته اړوي.

د ارزونې فورمه به تاسې ته د مشخصو ماشومانو په اړه معلومات درکړي، خو تاسې به په ټولگي کې ځينې نور ماشومان هم ووينئ چې شايد يو شمېر ستونزې ولري. د ماشومانو د مرستې لپاره ځينې عمومي لارښوونې دا دي:

۱. **تکراري تدریس:** د هغو زده کوونکو لپاره چې د درس په یوې برخې کې ستونزه لري، د درس هماغه برخه تکرار کړئ. په تدریسي لارښوونو کې ډېر واضح واوسئ. د درسونو کوچنۍ برخې تکرار کړئ او ډاډ ترلاسه کړئ چې زده کوونکي هر څه په ښه ډول تعقیبوي.
۲. **له تدریس څخه مخکې څرگندونې:** هغه زده کوونکي به هم "له تدریس څخه مخکې څرگندونو" څخه گټه واخلي چې په درسونو کې ستونزې لري. دا په دې معنا ده چې ښوونکي له زده کوونکو سره د بل درس او بل توري لپاره په چمتوالي کې مرسته کوي. دا کار د دغو زده کوونکو لپاره وروسته په ټولگي کې د بشپړو درسونو څارل آسانه کوي.
۳. **په درس کې د یوه زده کوونکي له بل زده کوونکي سره مرسته:** هغه زده کوونکي چې په درس ښه پوهېږي له هغو زده کوونکو سره په گډه کار کوي چې د درس په یوه برخه کې ستونزه لري. زده کوونکي د درس تمرین په گډه سره هم کولای شي. د کلمو لوستل یا د متن لوستل تکرارولای شي. د تورو او کلمو تمرین کولای شي.
۴. **د لوستلو او لیکلو سره گډول:** کله چې په گډه سره لوستل او لیکل (کلمې ولولئ او وېي لیکئ) دا له زده کوونکو سره په ښه لوستلو کې مرسته کوي. د لیکلو د مهارت پیاوړتیا د لوستلو د مهارت په پیاوړتیا کې مرسته کوي.
۵. **اضافي لارښوونې:** د تفریح د وقفې پر مهال یا له عادي درسونو وروسته یو څه اضافي تدریسي لارښوونې ورکړئ.

۶. **لنډ تکراري تمرینونه:** د لوستلود زده کړې لپاره دې اضافي تمرینونه بیا، بیا تکرار شي، خو یوازې د یو څو دقیقو لپاره. دغه تکراري تمرین هغه وخت نور هم اغېزمن تمامېږي چې کله د اوږدې مودې لپاره تمرین ترسره شي.
۷. **هڅوونکي اوسنی او مثبت تدریسي تگلاره (پیداگوژیک مېتود) وکاروئ:** کله چې زده کوونکي په زده کړه کې ستونزې لري او باید درسونه یا د درسونو برخه تکرار کړي، دا مهمه ده چې د یوه ښوونکي په توګه تاسې هغوی وهڅوئ او له زده کوونکو سره مثبت چلند وکړئ. هغوی ته مثبت نظرونه ورکړئ، هغوی ته و وایاست چې نور کارونه به هم ژر سم شي.

د غږونو او سیلابونو د اورېدلو په برخه کې له زده کوونکو سره د مرستې لارښوونې

کله چې ماشومان د غږونو او سیلابونو په اورېدلو کې له ستونزو سره مخ شي، تاسې کولی شئ لاندې فعالیتونه ترسره کړئ. دا فعالیتونه له آسانه څخه د سخت په لور سرته رسېږي.

- **توپیر لرونکې کلمې:** زده کوونکي باید درې یا څلورو کلمو ته غوږ نیسي چې له کلمو څخه یوه کلمه په (سر، منځ یا پای) کې جلا غږ لري.
- **په کلمو باندې د جملې وېشل:** زده کوونکي یوې جملې ته غوږ نیسي او د لاسونو په حرکاتو سره کلمې شمېري.
- **په سیلابونو د کلمې وېشل:** زده کوونکي یوې کلمې ته غوږ نیسي او د کلمې په ویلو سره د سیلابونو د شمېر په اندازه د لاسونو حرکتونه ترسره کوي. بابا – زده کوونکي دوه ځله د لاسونو حرکت ترسره کوي. با – با. – (تلاوت) زده کوونکي درې ځله د لاسونو حرکت ترسره کوي (ت- لا-وت).
- **د غږونو ورته والی په ګوته کول:** زده کوونکي باید په کلمو کې ورته غږونه په ګوته کړي. زده کوونکي درې یا څلورو کلمو ته غوږ نیسي، دوه کلمې په ورته غږ پیلېږي. د کلمو تر اورېدلو وروسته، زده کوونکي باید ووايي چې کومو دوو کلمو سره ورته غږ درلود. د بېلګې په ډول: پیاله، تله، رمه، تواب. زده کوونکي وایي: تله، تواب.
- **یوځای کول:** زده کوونکي یوه وېشل شوې کلمه یوځای کوي. د بېلګې په ډول، ښوونکی وایي: اجو/ مات/ زده کوونکي ټوله کلمه وایي: جومات.
- **وېشل:** ښوونکی یوه کلمه زده کوونکو ته وایي. بیا زده کوونکي د لاسونو په حرکتونو سره کلمه په سیلابونو وېشي. د بېلګې په ډول، ښوونکی د مکتب کلمه وایي او زده کوونکي وایي مک / تب.
- **پر کلمو تسلط:** ښوونکی یوه کلمه زده کوونکو ته بیانوي او زده کوونکو ته وایي چې یوازې د کلمې یوه برخه دې ووايي. د بېلګې په ډول، ښوونکی زده کوونکو ته وایي: ووايه ناپاک. اوس ووايه ناپاک پرته له /نا/ څخه. زده کوونکي وایي پاک.
- **پر غږ تسلط:** زده کوونکي باید د یوې نوې مفهوم لرونکې کلمې یا د بې مفهومه کلمې د جوړولو لپاره غږ زیات کړي، لېرې بې کړي یا بې بدل کړي. د بېلګې په ډول، زده کوونکي باید یوه کلمه پرته له لومړي، منځني یا وروستي غږ څخه

ووايه. ووايه (انار) پرته له /// خخه، (نار) ووايه (ملخ) پرته له // خخه، (مخ)، ووايه (اشرف) پرته له / ف / خخه (اشر).

له ماشومانو سره د تورو او کلمو په لوستلو او لیکلو کې د مرستې لپاره لارښوونې

کله چې ماشومانو ته د نویو تورو لوستل او لیکل ستونزمن وي، تاسې لاندې کارونه کولای شئ:

- **د توري (تورو) بیا تدریسول:** د هغو زده کوونکو لپاره د تدریسي لارښوونې موده وغځوئ چې ستونزې لري. یوازې (۵) دقیقې هره ورځ. د هماغه ورځې توری بیا تدریس کړئ.
- **توري تکرار کړئ:** د هغو تورو تمرین بیا بیا وکړئ چې مخکې زده شوي دي.
- **نېغ په نېغه نظر ورکول:** له هغو زده کوونکو سره چې د کلمو په لوستلو کې نسبتاً کمزوري دي نېغ په نېغه نظر شریک کړئ. کله چې یو زده کوونکی یوه کلمه غلطه لولي، روانه یې نه شي لوستلی یا یې هیڅ لوستلی نه شي، ښوونکی سمه کلمه وایي او بیا یې زده کوونکي تکراروي.
- **د توري پېژندل:** د زده کوونکو د تمرین په کتابچه کې یا پر توره تخته دوه، درې یا څلور توري ولیکئ. ډاډ ترلاسه کړئ چې هغه توری هم هملته شته چې زده کوونکو ته ستونزمن معلومېږي. زده کوونکو ته وواياست چې هغه توری په ګوته کړي (اشاره ورته وکړي).
- **په کلمو کې تورو ته اشاره کول:** یوه کلمه پر توري تخته وليکئ او زده کوونکو ته وواياست چې هغې کلمې ته ګوته ونیسي چې دوی یې تمرین کوي.
- **د فلش کارټونو کارول:** یو څو فلش کارټونه جوړ کړئ چې توري یا سېلابونه لري او فلش کارټونه یو په یو زده کوونکو ته وښاياست. زده کوونکي به د توري غږ وایي. هر توري/سېلاب چې دوی یې صحیح په ګوته کوي، یوې خواته ایښودل کېږي.
- **د توري لیکل او ویل:** زده کوونکو ته وواياست چې د یوه توري غږ و وایي او هغه په ورته وخت کې په هوا کې وليکي.
- **د کلمو بیا تدریس** – له هغو زده کوونکو سره چې د کلمو په لوستلو کې ستونزې لري، د کلمو د یوځای کولو او وېشلو تمرین تکرار کړئ. که اړین وي، یو څو نورې کلمې هم په توري تخته وليکئ او یوځای کول او وېشل یې له زده کوونکو سره تمرین کړئ.
- **د کلمې لیکل او ویل:** زده کوونکو ته وواياست چې کلمه ووايي او وېې لیکي. هغوی ته وواياست چې د کلمو د لیکلو پر مهال سېلابونه او توري و وایي.
- **د کلمو د لست لوستل:** ښوونکی د هماغه اونۍ د کلمو یو لست جوړوي. کلمې کېدای شي د هماغې اونۍ د کلمو د یوځای کولو او وېشلو له تمرین څخه یا د هماغه اونۍ له کیسو څخه وي. زده کوونکي کلمې لولي.

له ماشومانو سره د جملو او کيسو په لوستلو کې د مرستې لارښوونې

ماشومان ښايي د جملو او کيسو په روان لوستلو کې ستونزې ولري. دوی بايد د ټکي په ټکي کلمې له لوستلو څخه د نيمې جملې تر کچې او د جملې تر کچې لوستلو ته پرمختګ وکړي. د جملو او کيسو د لوستلو پر مهال لحن (د غږ ښکته پورته والی) اهميت لري. هغه زده کوونکي چې د کيسو لوستل ورته ستونزمن معلومېږي، د متنونو له بيا لوستلو او د لست د کلمو له لوستلو څخه ګټه اخلي. دا له هغوی سره په چټکۍ سره د کلمو په پېژندنه کې مرسته کوي.

- **په ځنډ سره د نظر ورکول:** کله چې يو زده کوونکي په يوه جمله کې يوه کلمه ناسمه لولي، په ځنډ سره د نظر ورکول کمک کوي. کله چې يو زده کوونکي تېروتنه کوي، ښوونکي انتظار باسي او وگوري چې آيا هغه يې خپله سموي او که نه؟ که چېرې زده کوونکي يې خپله نه سموي، ښوونکي ورته يوه اشاره ورکوي او زده کوونکي د کلمې په اړه فکر کولو ته هڅوي. د بېلګې په ډول، کله چې زده کوونکي په يوه جمله کې تېروتنه وکړي، ښوونکي دې وپوښتي: آيا جمله همداسې سمه معلومېږي؟ بيا زده کوونکي کولای شي وېې گوري او سمه يې کړي. کله چې زده کوونکي په سمه توګه جمله لولي، ښوونکي يې تشويقوي، لکه: "آفرين، وړاندې څه."
- **په ګډه/يوځای لوستل:** ښوونکي او زده کوونکي کيسه په يوه وخت کې لولي. ښوونکي له سم لحن (ښکته پورته والي) سره په لوړ غږ او زده کوونکي په داسې حال کې چې هغوی يې هم په لوړ غږ لولي، "ملتيا کوي".
- **تکراري لوستل:** ښوونکي لومړی د سم لحن په کارولو سره د کيسې يو پاراګراف په لوړ غږ لوستلو سره تمثيلوي. بيا ښوونکي او زده کوونکي په ګډه سره پاراګراف لولي. بيا زده کوونکي په ګډه سره پاراګراف په لوړ غږ لولي، ورپسې يوازې يو زده کوونکي پاراګراف په لوړ غږ لولي. بيا يې ښوونکي د دويم ځل لپاره لولي.
- **پر پخوانيو کيسو نظر اچول:** کله کله له پخوانيو لوستونو څخه د کيسو لوستل له زده کوونکو سره ډېره مرسته کوي. دا کار ښايي دوی ته بيا ډاډ ورکړي ځکه چې هغه کيسې آسانه دي. ښوونکي کولای شي له زده کوونکو سره د يوې کيسې په موندلو کې مرسته وکړي چې دوی يې په ښه توګه لوستلی شي او بيا دوی بله کيسه ولولي او بيا بله کيسه تر څو زده کوونکي ښه تمرين وکړي. دا کار څو ورځې او اونۍ ترسره کېدای شي، تر هغه وخته چې زده کوونکي وکولای شي په هغه کچه لوستل وکړي چې تمه يې کېږي.
- **راډيويي لوستل:** زده کوونکي د يوې کيسې يوه ټاکلې برخه (يو څو جملې يا يو پاراګراف) تمرين کوي. بيا دوی خپله ټاکلې برخه د زده کوونکو يوه لوی گروپ ته لولي. نور زده کوونکي يې ورسره يوځای لولي.

له ماشومانو سره د تورو او کلمو د لیکلو په برخه کې د مرستې کولو لارښوونې

کله چې ماشومان د تورو او کلمو په لیکلو کې له ستونزو سره مخ شي، تاسې لاندیني کارونه کولای شئ:

۱. **د چمتووالي فعالیتونه:** زده کوونکي باید د خپلو حرکتونو د کنټرول په برخه کې خپلو مهارتونو ته وده ورکړي چې وکولی شي کلمې په سمه توګه ولیکي. دا کار په لاندینو طریقو سره ترسره کېدای شي:
  - (أ) له جسماني تمرینونو څخه ګټه اخیستل لکه په هوا کې د تورو لیکل.
  - (ب) زده کوونکي د دایرې د جوړولو تمرین د توپونو، پوکانو، جالبو خپرو، سیکو او نورو ګردو شیانو په رسمولو سره ترسره کوي.
  - (ج) له مغزبانو، د بوتل له سرونو، تینو او کوچنیو تیرو په څېر کوچنیو شیانو سره په لوبو کولو د لاس او ګوتو د عضلو تقویه کول. زده کوونکي له دغو شیانو څخه شکلونه جوړولای شي.
  - (د) زده کوونکي ټکي سره نښلوي. ښوونکي د هغوی د تمرین په کتابچه کې ټکي لرونکي خطونه او شکلونه رسموي او زده کوونکي یې سره نښلوي. په تدریج سره د نقطو ترمنځ د واټن په زیاتولو سره، تمرین نور هم سختېږي.
  - (ه) د شکلونو د نقلولو لپاره د تورې تختې فعالیتونه، له ټکي تر ټکي تمرینونو یا د دایرو، مربعو او داسې نورو په څېر د نامکملو شکلونو بشپړول.
  - (و) زده کوونکي په ځمکه باندې په خپلو ګوتو سره د شکلونو او تورو تمرین کوي.
  - (ز) د پیدا کولو تمرینونه
۲. **د غږ پوهنې تمرین کول:** ډاډ ترلاسه کړئ چې زده کوونکي غږ ښه سم اوري. که اړین وي، یو څه د غږ پوهنې تمرینونه وکړئ چې له هغوی سره د غږ په ښه اورېدلو کې مرسته وشي.
۳. **کين لاسي زده کوونکي:** کين لاسي زده کوونکي کله کله د قلم په نیولو، مخې ته د کاغذ په ایښودلو او د تورو په لیکلو کې اضافي لارښوونې ته اړتیا لري. د هغوی ظاهري حالت له ښي لاسي زده کوونکو سره کله کله توپیر لري. دوی ډېری وخت خپل د لیکلو کاغذ، پر ځای د دې چې په میز یې عمودي کېږي، یو څه مایل نیول خوښوي.
۴. **د کلمو لیکل**
  - (الف) ښوونکي کلمه لیکي او لولي یې او زده کوونکي یې ګوري او غوږ ورته نیسي.
  - (ب) زده کوونکي په خپلو ګوتو سره کلمه څاري په داسې حال کې چې کلمه هم لولي. بیا زده کوونکي هغه کلمه په داسې حال کې چې لولي یې هم نقلوي یا یې لیکي. زده کوونکي ورو هغه کلمه ویلای شي خو باید غږونه یې په روښانه توګه ووايي.
  - (ج) له حافظې څخه کلمه ولیکي. که دا سم نه وي نو دویم ګام تکرار کړئ.
  - (د) د لومړي او دوهم ټولګي په پای کې د لیکلو په وروستیو پړاوونو کې، د کلمو څارل ښايي تل اړین ونه اوسي. زده کوونکي کېدای شي کلمه ښوونکي ته په کتلو، په داسې حال کې چې نوموړی یې لیکي او وایي او بیا یې ځانله په لیکلو او ویلو، سره زده کړي.

۵. **د سختو کلمو لست:** زده کوونکي د خپل تمرین د کتاب په وروستی برخه کې په تشو پاڼو کې سختې کلمې لیکي. دوی په دوامداره توګه په کور کې د کاغذ پر بېلو بېلو ټوټو د دغو کلمو تمرین کوي. کله چې دوی له حافظې څخه کلمه پنځه ځله ښه سمه ولیکله، بیا دوی هغه کلمه د تمرین په کتاب کې چلیپا کوي.

۶. **د غړونو/ سیلابونو شمېرل:** ماشومانو ته ووايست مخکې له دې چې هغوی یوه کلمه ولیکي غږونه یا سیلابونه یې وشمېري. د بېلګې په ډول، زده کوونکي باید د "انسان" کلمه ولیکي. دوی وایي: د (انسان) کلمه دوه سیلابه لري /ان/سان/. نو ځکه زه دوه سیلابه لیکم. زده کوونکی دوه سیلابه لیکي.

له ماشومانو سره د نوښتي لیکلو په برخه کې د مرستې کولو لارښوونې

کله چې زده کوونکي د نوښتي لیکلو په برخه کې له ستونزو سره مخ شي، ښوونکی لاندیني کارونه کولای شي:

۱. **په تمثیلي ښه وړاندې کول:** ښوونکی د نوښتي لیکلو د تمرین ټول پړاوونه په تمثیلي توګه وړاندې کوي او هر پړاو په روښانه او زړه راښکونکې توګه تشریح کوي.

۲. **د نوښتي لیکلو پیلول:** ځینو زده کوونکو ته ښايي د نوښتي لیکلو کار سخت معلوم شي. ښوونکی له زده کوونکو سره د مرستې لپاره له زده کوونکو څخه د پوښتنې د کولو له لارې له هغوی سره په نظرونو باندې بحث کولای شي د دې اونی په کیسه کې د هغوی څه خوښ شول؟ آیا دوی کله د کیسې شخص ته ورته کوم کار کړی دی؟ که زده کوونکو ته دا سخت وي، نو د هغوی تجربې ته نژدې پوښتنې ورځینې وکړئ. هغوی په خوږو کې څه خوښوي؟ د هغوی د خوښې لویه کومه ده؟ بیا هغوی کولای شي په دې اړه یو رسم جوړ کړي او ورسره یو څو توري او کلمې ولیکي یا یې خط خط کړي. که چېرې زده کوونکو ته د موضوع په اړه د رسم جوړول سخت وي، نو ښوونکی کولای شي پیل وکړي او زده کوونکو ته وایي چې څه شی باید ورپسې ترسیم کړي یا د څه شي په ترسیمولو سره رسم بشپړ کړي. ښوونکی باید د هغه څه لپاره چې زده کوونکي یې سم ترسره کوي، هڅوونکی نظر ورکړي.

۳. **د تدریسي لارښوونو یو په یو تکرارول:** ځینو زده کوونکو ته د نوښتي لیکلو پیلول ښايي ډېر ستونزمن وي، ځکه چې یو شمېر پړاوونه دي چې دوی یې باید ترسره کړي. ښوونکی کولای شي زده کوونکو ته یو په یو تدریسي لارښوونه وکړي او زده کوونکي په یوه وخت کې یو پړاو ترسره کولو ته پرمخ وړي.

۴. **ګډ لیکل:** ښوونکی د لیکلو د پروسې هر پړاو له زده کوونکو سره په ګډه ترسره کوي.

۵. **د جملې لیکل:** که زده کوونکو ته د یوې جملې لیکل (په دوهم ټولګي کې) سخت وي، ښوونکی د لاندینو کارونو په ترسره کولو سره مرسته کولای شي:

(الف) له یوې جملې څخه ګډوډې کلمې ورکوي او زده کوونکو ته وایي چې له کلمو څخه یوه جمله جوړه کړي.

(ب) زده کوونکي نیمګړې جملې پوره کوي او په تدریج سره د ورکړل شویو کلمو شمېر کم کړي. د بېلګې په ډول،

سبا ماسپینین، خالد باید ..... لار شي.

سبا ماسپینین، خالد.....

سبا ماسپینین، .....

(ج) زده کوونکو ته یو فعل او اسم ورکړئ او ورته وواياست چې له دې څخه یوه جمله جوړه کړي. د بېلگې په ډول:

iv. نجلی، ټوپ وهل — نجلی له رسی ټوپونه وهل.

v. سپي، غېل — سپي ټوله شپه غېل.

۶. **شریک کړئ او پوښتنه وکړئ**: ښوونکی له زده کوونکو سره یوه تجربه شریکوي او په اړه یې له هغوی څخه پوښتنې کوي. د بېلگې په ډول، ښوونکی وايي، "پرون، زما ترور زموږ لیدلو ته زموږ کره راغله. زما دا ډېر خوښ شو." بیا ښوونکی پوښتنې کوي: تاسې ترور لرئ؟ آیا ستاسې خوښېږي چې هغه ستاسو لیدو ته د تاسې کره درشي؟ ولې مو خوښېږي، ولې مو نه خوښېږي؟ تر ټولو ښه شخص کوم یو دی چې ستاسو کور ته درځي؟ ولې؟ بیا له زده کوونکو څخه د هغه شخص د یوه انځور د رسمولو غوښتنه وکړئ او پوښتنه وکړئ چې هغوی ولې د هغه/هغې ورتگ ته خوشحاله کېږي. هغې کچې ته په کتنې سره چې دوی به وکولای شي خطونه ویاړي، یو څو کلمې یا جمله ولیکي.

له زده کوونکو سره د خبرو کولو او غوږ نیولو په برخه کې د مرستې کولو لارښوونې

د غوره لوستلو او لیکلو مهارتونو د منځته راوړلو لپاره غږېدل او غوږ نیول اهمیت لري. کله چې زده کوونکي په دې برخه کې له ستونزو سره مخ وي، ښايي ستونزه په لاندینو برخو کې وي:

۱. **د کلمو زېرمه**: د افهام او تفهیم لپاره د کلمو لویه زېرمه اهمیت لري.

(آ) زده کوونکو ته د خپلو تجربو د شریکولو وخت ورکړئ او په دې اړه د پوښتنو په کولو سره له هغوی سره د هغوی په تجربې بحث وکړئ.

(ب) **د کلمو لست**: زده کوونکي خپل د تمرین کتاب په وروستی برخه کې په تشو پاڼو کې د نویو کلمو یو لست جوړوي. دوی دغه هره یوه کلمه په یوه یوه جمله کې تمرین کوي. یا یو زده کوونکی یوه کلمه وايي او بل زده کوونکی یې په جمله کې کاروي.

(ج) **زده کوونکو ته په لوړ غږ لوستل**: ښوونکی نورې کیسې زده کوونکو ته لولي. ښوونکی ښايي زده کوونکو ته کیسې هم بیان کړي. په هره کیسه کې دوه کلمې په نښه کړئ او زده کوونکو ته له دغو کلمو سره د تمرین وخت ورکړئ.

(د) **نوې کلمې**: زده کوونکو ته وواياست چې په ټولګي کې دننه او له ټولګي څخه بهر په نظر اچولو سره نوې کلمې پیدا کړئ.

(ه) **د کلمو معنا**: زده کوونکو ته یوه جمله یا وړه کیسه د لوستلو لپاره ورکړئ او له هغوی څخه په کیسه کې د مشخصو کلمو د معنا پوښتنه وکړئ.

(و) **د ټولګي د کلمو زېرمه**: له زده کوونکو سره د ټولګي د کلمو مشخصه زېرمه تکرار کړئ، لکه توری، کلمه، جمله، د مخ شمېره او داسې نور.

(ز) **د کلمې بدلول**: زده کوونکو ته یو څو کلمې ورکړئ او ورته وواياست چې د دغو کلمو جمع یا ماضي پیدا کړئ. د بېلگې په ډول سایکل — سایکلونه، آم — آمونه، کتاب — کتابونه. یا ګرځېدل — وګرځېدلو، منډه وهل — منډه وهله او داسې نور. دا کار د ملکیتي ضمایرو، مخالفو کلمو او داسې نورو لپاره هم تغیر او تبدیل کېدای شي.

۲. **د ژبې مخ په زیاتېدونکي مهارتونه**

(آ) له زده کوونکو څخه دا تمه ولرئ چې هغوی به کله کله نامکملې جملې کاروي، دا د خبرو کولو پر مهال یو عادي کار دی.

(ب) پر هغه پیغام تمرکز وکړئ چې زده کوونکي یې وړاندې کول غواړي. کله چې تاسې پوه شوی نو مثبت نظر ورکړئ او بیا ګرامري غلطې اصلاح کړئ.

(ج) په بېلا بېلو وضعیتونو کې د زده کوونکو د ژبې د استفادې د ښه کولو لپاره له تمثیلي پارچو او نمایشي وړاندې کولو څخه کار واخلئ لکه د سترګو اړیکه، د خبرې بدلون، د بدن د غړو د حرکتونو په څېر د غیر شفاهي مهارتونو د اهمیت د درک کولو لپاره د هغوی وړتیا لوړه کړئ.

(د) د کیسې ویلو د فعالیتونو په هڅولو سره د زده کوونکو شفاهي څرګندونو وړتیا ښه کړئ.

(ه) زده کوونکو ته وویاست چې انځور ته وګوري او تشریح یې کړي.

(و) زده کوونکو ته دوه یا درې کلمې ورکړئ او ورته وویاست چې په جملو کې یې وکاروي.

(ز) د څیزونو تشریح کول – زده کوونکو ته یو شی وښیاست او ورته وویاست چې تشریح یې کړي. د بېلګې په ډول، یو پنسل ورته وښیاست. ښوونکی کولای شي چې وایي: د دې شي نوم واخلئ، څه رنگ او دنده لري او اندازه یې څومره ده او له کومو موادو څخه جوړ دی او داسې نور.

۳. غور نیول

(آ) زده کوونکو ته یوه وړه کیسه یا تجربه بیان کړئ او ورته وویاست چې هغوی یې دوباره وایي.

(ب) زده کوونکي د ښوونکي لارښوونې پر ځای کوي مثلاً ښوونکی وایي: خپل پنسل راواخلئ، راتاوئ، چکچکې وکړئ، څومره چې د زده کوونکو حافظه او پاملرنه زیاتېږي هماغومره دغه لارښوونې وغځوي او زیاتې یې کړي.

(ج) د حافظې پر بنسټ روزنه

i. زده کوونکو ته د ۴ – ۶ کلمو د جملو د تکرارولو ویل.

ii. زده کوونکو ته د ۴ – ۶ کلمو د جملو د تکرارولو ویل چې مخکې وویل شوې. د بېلګې په ډول له زده کوونکو څخه پوښتنه وکړئ چې هغوی کوم څاروي پیژني، لومړی زده کوونکی وایي: غوا. دویم زده کوونکی د لومړي زده کوونکي لخوا ویل شوی څاروی تکراري او خپل څاروی هم ورسره زیاتوي، لکه وزه. دریم زده کوونکي مخکیني دوه څاروي تکراري او خپل څاروی ورسره زیاتوي، نو دریم زده کوونکی وایي: غوا، وزه، پیشو او داسې نور.

(د) **یوې مشخصې کلمې ته غور نیول:** زده کوونکو ته یوه کیسه ولولئ او ورته وویاست چې د یوې مشخصې کلمې په اورېدلو دې هغوی چکچکې وکړي. د بېلګې په ډول، کله چې هغوی د "ورور" د کلمې درلودونکې یوه کیسه اوري، هغوی دې هر ځل چې د "ورور" کلمه اوري، چکچکې وکړي.

په نسخ خط سره د ښکلي لیکلو هنر په اړه د زده کوونکو د وړتیاوو د پرمختګ اړوند څو مهم ټکي:

- زده کوونکي په پوره پام او مهارت سره د ټکي او تورو ښي، د تورو یو ځای کول او د کړسي خط په مخ د نسخ خط د تورو ځانګړتیاوې عملاً تمرین کوي.

ځېړي کول		د ځواب په ورکولو او د شخصي تجربو په اساس د پېښو په تړ او ورکولو سره کيسې ته غبرگون ښودل.														
		د معلوماتو او انځورونو په کارولو سره د کيسې په اړه وړاندوينه کول چې وړاندې څه پېښېږي.														
		د کيسې له مفهوم سره خپلې پخوانی پوهې ته تړ او ورکول او له ټولگي سره يې شريکول.														
اوريدل		د هغه متن / کيسې په اړه د کلمو/جملو ليکل چې هغه يا هغې ورته غوړښتولی و.														
		د هغه متن / کيسې په اړه رسامي کول چې هغه يا هغې ورته غوړښتولی و.														
		په شفاهي توگه د لوستلو په کيسه کې د پېښو سم ترتيب په گوته کول.														
		له ياده څخه د يوې کيسې بيا بيانول.														
ليکل		له انځورونو او کلمو څخه په گټې اخيستني سره د تخليقي او بامفهومه کيسې ليکل.														
		له مخ په زياتېدونکي دقت سره د کلمو هجا کول (ټوټه ټوټه کول).														
		د بيل سمې نکتې، د حرکت لوري او سم جوړښت سره د تورو ليکل.														
		د ليکلو پر مهال سم کښېناستل او په سمه توگه د پښل نيول.														
		حسن خط: ټکي او توري په يوازې او ترکيبي ډول د نسخ خط د ځانگړتياوو په پام کې نيولو سره په ښکلي ډول ليکي.														
لوستل		په ښه روانه توگه د متن لوستل.														
		کلمې په سېلابونو ويشل.														
		د سېلابونو په يوځای کولو سره د کلمو جوړول.														
		په کلمه کې د نوم، غږ او ځای په واسطه د تورو پېژندل.														
پېژندگوي		د پلار نوم														
		د مور نوم														
		شماره														
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵		

خبري کول		د خواب په ورکولو او د شخصي تجربو په اساس د پېښو په تړاو ورکولو سره کيسې ته غبرگون ښودل.															
		د معلوماتو او انځورونو په کارولو سره د کيسې په اړه وړاندوینه کول چې وړاندې څه پېښېږي.															
		د کيسې له مفهوم سره خپلې پخوانۍ پوهې ته تړاو ورکول او له ټولګي سره يې شريکول.															
اوریدل		د هغه متن / کيسې په اړه د کلمو/جملو ليکل چې هغه يا هغې ورته غوږښتولی و.															
		د هغه متن/ کيسې په اړه رسامي کول چې هغه يا هغې ورته غوږ ښولۍ و.															
		په شفاهي توګه د لوستلو په کيسه کې د پېښو سم ترتيب په ګوته کول.															
		له ياده څخه د يوې کيسې بيا بيانول.															
ليکل		له انځورونو او کلمو څخه په ګټې اخيستې سره د تخليقي او بامفهومه کيسې ليکل.															
		له مخ په زياتېدونکي دقت سره د کلمو هجا کول (ټوټه ټوټه کول).															
		د پيل سمې نکتې، د حرکت لوري او سم جوړښت سره د تورو ليکل.															
		د ليکلو پر مهال سم کښېناستل او په سمه توګه د پنسل نيول.															
		حسن خط: ټکي او توري په يوازې او ترکيبي ډول د نسخ خط د ځانګړتياوو په پام کې نيولو سره په ښکلي ډول ليکي.															
لوستل		په ښه روانه توګه د متن لوستل.															
		کلمې په سېلابونو ويشل.															
		د سېلابونو په يوځای کولو سره د کلمو جوړول.															
		په کلمه کې د نوم، غږ او ځای په واسطه د تورو پېژندل.															
پېژندګلوي		د پلار نوم															
		نوم															
		شماره															
		۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	

خبري کول		د خواب په ورکولو او د شخصي تجربو په اساس د پېښو په تړاو ورکولو سره کيسې ته غبرگون ښودل.																			
		د معلوماتو او انځورونو په کارولو سره د کيسې په اړه وړاندوینه کول چې وړاندې څه پېښېږي.																			
		د کيسې له مفهوم سره خپلې پخوانۍ پوهې ته تړاو ورکول او له ټولګي سره يې شریکول.																			
اوریدل		د هغه متن / کيسې په اړه د کلمو/جملو لیکل چې هغه یا هغې ورته غوږنیولی و.																			
		د هغه متن/ کيسې په اړه رسامي کول چې هغه یا هغې ورته غوږ نیولی و.																			
		په شفاهي توګه د لوستلو په کيسه کې د پېښو سم ترتیب په ګوته کول.																			
		له ياده څخه د يوې کيسې بيا بيانول.																			
ليکل		له انځورونو او کلمو څخه په ګټې اخيستې سره د تخليقي او بامفهومه کيسې ليکل.																			
		له مخ په زياتېدونکي دقت سره د کلمو هجا کول (ټوټه ټوټه کول).																			
		د پيل سمې نکتې، د حرکت لوري او سم جوړښت سره د تورو ليکل.																			
		د ليکلو پر مهال سم کښېناستل او په سمه توګه د پنسل نيول.																			
		حسن خط: ټکي او توري په يوازې او ترکيبي ډول د نسخ خط د ځانګړتياوو په پام کې نيولو سره په ښکلي ډول ليکي.																			
لوستل		په ښه روانه توګه د متن لوستل.																			
		کلمې په سېلابونو ويشل.																			
		د سېلابونو په يوځای کولو سره د کلمو جوړول.																			
		په کلمه کې د نوم، غږ او ځای په واسطه د تورو پېژندل.																			
پېژندګلوي		د پلار نوم																			
		نوم																			
		شماره										۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
												۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵					

پېژندګلوي		لوستل										ليکل										اورېدل			څېړي کول																						
		د پلار نوم																																													
		نوم																																													
شعبه																								د خواب په ورکولو او د شخصي تجربو په اساس د پېښو په تړاو ورکولو سره کيسې ته غبرګون ښودل.																							
د معلوماتو او انځورونو په کارولو سره د کيسې په اړه وړاندوینه کول چې وړاندې څه پېښېږي.																																															
د کيسې له مفهوم سره خپلې پخوانۍ پوهې ته تړاو ورکول او له ټولګي سره يې شريکول.																																															
د هغه متن / کيسې په اړه د کلمو/جملو ليکل چې هغه يا هغې ورته غوږنېولی و.																																															
د هغه متن / کيسې په اړه رسامي کول چې هغه يا هغې ورته غوږ نېولی و.																																															
په شفاهي توګه د لوستلو په کيسه کې د پېښو سم ترتيب په ګوته کول.																																															
له ياده څخه د يوې کيسې بيا بيانول.																																															
له انځورونو او کلمو څخه په ګټې اخيستې سره د تخليقي او بامفهومه کيسې ليکل.																																															
له مخ په زياتېدونکي دقت سره د کلمو هجا کول (ټوټه ټوټه کول).																																															
د پيل سمې نکتې، د حرکت لوري او سم جوړښت سره د تورو ليکل.																																															
د ليکلو پر مهال سم کښېناستل او په سمه توګه د پنسل نيول.																																															
حسن خط: ټکي او توري په يوازې او ترکيبي ډول د نسخ خط د ځانګړتياوو په پام کې نيولو سره په ښکلي ډول ليکي.																																															
په ښه روانه توګه د متن لوستل.																																															
کلمې په سېلابونو ويشل.																																															
د سېلابونو په يوځای کولو سره د کلمو جوړول.																																															
په کلمه کې د نوم، غږ او ځای په واسطه د تورو پېژندل.																																															

خبري کول	د خواب په ورکولو او د شخصي تجربو په اساس د پېښو په تړاو ورکولو سره کيسې ته غبرگون ښودل.																								
	د معلوماتو او انځورونو په کارولو سره د کيسې په اړه وړاندوینه کول چې وړاندې څه پېښېږي.																								
	د کيسې له مفهوم سره خپلې پخوانۍ پوهې ته تړاو ورکول او له ټولګي سره يې شريکول.																								
اوریدل	د هغه متن / کيسې په اړه د کلمو/جملو ليکل چې هغه يا هغې ورته غوږښتولی و.																								
	د هغه متن/ کيسې په اړه رسامي کول چې هغه يا هغې ورته غوږ ښولۍ و.																								
	په شفاهي توګه د لوستلو په کيسه کې د پېښو سم ترتيب په ګوته کول.																								
	له ياده څخه د يوې کيسې بيا بيانول.																								
ليکل	له انځورونو او کلمو څخه په ګټې اخيستې سره د تخليقي او بامفهومه کيسې ليکل.																								
	له مخ په زياتېدونکي دقت سره د کلمو هجا کول (ټوټه ټوټه کول).																								
	د پيل سمې نکتې، د حرکت لوري او سم جوړښت سره د تورو ليکل.																								
	د ليکلو پر مهال سم کښېناستل او په سمه توګه د پنسل نيول.																								
	حسن خط: ټکي او توري په يوازې او ترکيبي ډول د نسخ خط د ځانګړتياوو په پام کې نيولو سره په ښکلي ډول ليکي.																								
لوستل	په ښه روانه توګه د متن لوستل.																								
	کلمې په سېلابونو ويشل.																								
	د سېلابونو په يوځای کولو سره د کلمو جوړول.																								
	په کلمه کې د نوم، غږ او ځای په واسطه د تورو پېژندل.																								
پېژندګلوي	د پلار نوم																								
	نوم																								
شماره											۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵

خبري کول		د خواب په ورکولو او د شخصي تجربو په اساس د پېښو په تړاو ورکولو سره کيسې ته غبرگون ښودل.															
		د معلوماتو او انځورونو په کارولو سره د کيسې په اړه وړاندوينه کول چې وړاندې څه پېښېږي.															
		د کيسې له مفهوم سره خپلې پخوانۍ پوهې ته تړاو ورکول او له ټولگي سره يې شريکول.															
اوريدل		د هغه متن / کيسې په اړه د کلمو/جملو ليکل چې هغه يا هغې ورته غوږنيولی و.															
		د هغه متن/ کيسې په اړه رسامي کول چې هغه يا هغې ورته غوږ نيولی و.															
		په شفاهي توگه د لوستلو په کيسه کې د پېښو سم ترتيب په گوته کول.															
		له ياده څخه د يوې کيسې بيا بيانول.															
ليکل		له انځورونو او کلمو څخه په گټې اخيستنې سره د تخليقي او بامفهوم ه کيسې ليکل.															
		له مخ په زياتېدونکي دقت سره د کلمو هجا کول (ټوټه ټوټه کول).															
		د پيل سمې نکتې، د حرکت لوري او سم جوړښت سره د تورو ليکل.															
		د ليکلو پر مهال سم کښېناستل او په سمه توگه د پنسل نيول.															
		حسن خط: ټکي او توري په يوازې او ترکيبي ډول د نسخ خط د ځانگړتياوو په پام کې نيولو سره په ښکلي ډول ليکي.															
لوستل		په ښه روانه توگه د متن لوستل.															
		کلمې په سېلابونو ویشل.															
		د سېلابونو په يوځای کولو سره د کلمو جوړول.															
		په کلمه کې د نوم، غږ او ځای په واسطه د تورو پېژندل.															
پېژندگوي		د پلار نوم															
		نوم															
		شماره															
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵			

خبري کول		د خواب په ورکولو او د شخصي تجربو په اساس د پېښو په تړاو ورکولو سره کيسې ته غبرگون ښودل.														
		د معلوماتو او انځورونو په کارولو سره د کيسې په اړه وړاندوينه کول چې وړاندې څه پېښېږي.														
		د کيسې له مفهوم سره خپلې پخوانۍ پوهې ته تړاو ورکول او له ټولگي سره يې شريکول.														
اوريدل		د هغه متن /کيسې په اړه د کلمو/جملو ليکل چې هغه يا هغې ورته غوړښتولی و.														
		د هغه متن/کيسې په اړه رسامي کول چې هغه يا هغې ورته غوړښتولی و.														
		په شفاهي توگه د لوستلو په کيسه کې د پېښو سم ترتيب په گوته کول.														
		له باده څخه د يوې کيسې بيا بيانول.														
ليکل		له انځورونو او کلمو څخه په گټې اخيستني سره د تخليقي او بامفهومه کيسې ليکل.														
		له مخ په زياتېدونکي دقت سره د کلمو هجا کول (ټوټه ټوټه کول).														
		د بيل سمې نکتې، د حرکت لوري او سم جوړښت سره د تورو ليکل.														
		د ليکلو پر مهال سم کښېناستل او په سمه توگه د پښل نيول.														
		حسن خط: ټکي او توري په يوازې او ترکيبي ډول د نسخ خط د ځانگړتياوو په پام کې نيولو سره په ښکلي ډول ليکي.														
لوستل		په ښه روانه توگه د متن لوستل.														
		کلمې په سېلابونو ويشل.														
		د سېلابونو په يوځای کولو سره د کلمو جوړول.														
		په کلمه کې د نوم، غږ او ځای په واسطه د تورو پېژندل.														
پېژندگوي		د پلار نوم														
		د مور نوم														
		شماره														
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵		

خبري کول		د خواب په ورکولو او د شخصي تجربو په اساس د پېښو په تړاو ورکولو سره کيسې ته غبرگون ښودل.																			
		د معلوماتو او انځورونو په کارولو سره د کيسې په اړه وړاندوینه کول چې وړاندې څه پېښېږي.																			
		د کيسې له مفهوم سره خپلې پخوانۍ پوهې ته تړاو ورکول او له ټولګي سره يې شریکول.																			
اوریدل		د هغه متن / کيسې په اړه د کلمو/جملو لیکل چې هغه یا هغې ورته غوږنیولی و.																			
		د هغه متن/ کيسې په اړه رسامي کول چې هغه یا هغې ورته غوږ نیولی و.																			
		په شفاهي توګه د لوستلو په کيسه کې د پېښو سم ترتیب په ګوته کول.																			
		له ياده څخه د يوې کيسې بيا بيانول.																			
ليکل		له انځورونو او کلمو څخه په ګټې اخيستې سره د تخليقي او بامفهومه کيسې لیکل.																			
		له مخ په زياتېدونکي دقت سره د کلمو هجا کول (ټوټه ټوټه کول).																			
		د پيل سمې نکتې، د حرکت لوري او سم جوړښت سره د تورو لیکل.																			
		د لیکلو پر مهال سم کښېناستل او په سمه توګه د پنسل نیول.																			
		حسن خط: ټکي او توري په يوازې او ترکيبي ډول د نسخ خط د ځانګړتياوو په پام کې نيولو سره په ښکلي ډول ليکي.																			
لوستل		په ښه روانه توګه د متن لوستل.																			
		کلمې په سېلابونو ويشل.																			
		د سېلابونو په يوځای کولو سره د کلمو جوړول.																			
		په کلمه کې د نوم، غږ او ځای په واسطه د تورو پېژندل.																			
پېژندګلوي		د پلار نوم										نوم									

خبري کول	د خواب په ورکولو او د شخصي تجربو په اساس د پېښو په تړاو ورکولو سره کيسې ته غبرګون ښودل.																			
	د معلوماتو او انځورونو په کارولو سره د کيسې په اړه وړاندوینه کول چې وړاندې څه پېښېږي.																			
	د کيسې له مفهوم سره خپلې پخوانۍ پوهې ته تړاو ورکول او له ټولګي سره يې شريکول.																			
اوریدل	د هغه متن / کيسې په اړه د کلمو/جملو ليکل چې هغه يا هغې ورته غوږښتولی و.																			
	د هغه متن/ کيسې په اړه رسامي کول چې هغه يا هغې ورته غوږ ښولای و.																			
	په شفاهي توګه د لوستلو په کيسه کې د پېښو سم ترتيب په ګوته کول.																			
	له ياده څخه د يوې کيسې بيا بيانول.																			
ليکل	له انځورونو او کلمو څخه په ګټې اخيستې سره د تخليقي او بامفهومه کيسې ليکل.																			
	له مخ په زياتېدونکي دقت سره د کلمو هجا کول (ټوټه ټوټه کول).																			
	د پيل سمې نکتې، د حرکت لوري او سم جوړښت سره د تورو ليکل.																			
	د ليکلو پر مهال سم کښېناستل او په سمه توګه د پنسل نيول.																			
	حسن خط: ټکي او توري په يوازې او ترکيبي ډول د نسخ خط د ځانګړتياوو په پام کې نيولو سره په ښکلي ډول ليکي.																			
لوستل	په ښه روانه توګه د متن لوستل.																			
	کلمې په سېلابونو ويشل.																			
	د سېلابونو په يوځای کولو سره د کلمو جوړول.																			
	په کلمه کې د نوم، غږ او ځای په واسطه د تورو پېژندل.																			
پېژندګلوي	د پلار نوم																			
	نوم																			
شماره																				
۱																				
۲																				
۳																				
۴																				
۵																				
۶																				
۷																				
۸																				
۹																				
۱۰																				
۱۱																				
۱۲																				
۱۳																				
۱۴																				
۱۵																				

خبري کول	د خواب په ورکولو او د شخصي تجربو په اساس د پېښو په تړاو ورکولو سره کيسې ته غبرگون ښودل.															
	د معلوماتو او انځورونو په کارولو سره د کيسې په اړه وړاندوینه کول چې وړاندې څه پېښېږي.															
	د کيسې له مفهوم سره خپلې پخوانۍ پوهې ته تړاو ورکول او له ټولګي سره يې شريکول.															
اوریدل	د هغه متن / کيسې په اړه د کلمو/جملو ليکل چې هغه يا هغې ورته غوړښتولی و.															
	د هغه متن/ کيسې په اړه رسامي کول چې هغه يا هغې ورته غوړ نيولی و.															
	په شفاهي توګه د لوستلو په کيسه کې د پېښو سم ترتيب په ګوته کول.															
	له ياده څخه د يوې کيسې بيا بيانول.															
ليکل	له انځورونو او کلمو څخه په ګټې اخيستنې سره د تخليقي او بامفهومه کيسې ليکل.															
	له مخ په زياتېدونکي دقت سره د کلمو هجا کول (ټوټه ټوټه کول).															
	د پيل سمې نکتې، د حرکت لوري او سم جوړښت سره د تورو ليکل.															
	د ليکلو پر مهال سم کښېناستل او په سمه توګه د پنسل نيول.															
	حسن خط: ټکي او توري په يوازې او ترکيبي ډول د نسخ خط د ځانګړتياوو په پام کې نيولو سره په ښکلي ډول ليکي.															
لوستل	په ښه روانه توګه د متن لوستل.															
	کلمې په سېلابونو وشل.															
	د سېلابونو په يوځای کولو سره د کلمو جوړول.															
	په کلمه کې د نوم، غږ او ځای په واسطه د تورو پېژندل.															
پېژندګلوي	د پلار نوم															
	نوم															
شعبه ۵																
۱						۲						۳				
۲						۴						۵				
۳						۶						۷				
۴						۸						۹				
۵						۱۰						۱۱				
۶						۱۲						۱۳				
۷						۱۴						۱۵				

څېړي کول	د ځواب په ورکولو او د شخصي تجربو په اساس د پېښو په تړاو ورکولو سره کيسې ته غبرگون ښودل.														
	د معلوماتو او انځورونو په کارولو سره د کيسې په اړه وړاندوینه کول چې وړاندې څه پېښېږي.														
	د کيسې له مفهوم سره خپلې پخوانۍ پوهې ته تړاو ورکول او له ټولګي سره يې شريکول.														
اوریدل	د هغه متن / کيسې په اړه د کلمو/جملو ليکل چې هغه يا هغې ورته غوړښتولی و.														
	د هغه متن/ کيسې په اړه رسامي کول چې هغه يا هغې ورته غوړ نيولی و.														
	په شفاهي توګه د لوستلو په کيسه کې د پېښو سم ترتيب په ګوته کول.														
	له ياده څخه د يوې کيسې بيا بيانول.														
ليکل	له انځورونو او کلمو څخه په ګټې اخيستنې سره د تخليقي او بامفهومه کيسې ليکل.														
	له مخ په زياتېدونکي دقت سره د کلمو هجا کول (ټوټه ټوټه کول).														
	د پيل سمې نکتې، د حرکت لوري او سم جوړښت سره د تورو ليکل.														
	د ليکلو پر مهال سم کښېناستل او په سمه توګه د پنسل نيول.														
	حسن خط: ټکي او توري په يوازې او ترکيبي ډول د نسخ خط د ځانګړتياوو په پام کې نيولو سره په ښکلي ډول ليکي.														
لوستل	په ښه روانه توګه د متن لوستل.														
	کلمې په سېلابونو ویشل.														
	د سېلابونو په يوځای کولو سره د کلمو جوړول.														
	په کلمه کې د نوم، غږ او ځای په واسطه د تورو پېژندل.														
پېژندګوي	د پلار نوم														
	نوم														
شعبیره															
۱															
۲															
۳															
۴															
۵															
۶															
۷															
۸															
۹															
۱۰															
۱۱															
۱۲															
۱۳															
۱۴															
۱۵															

خبري کول		د ځواب په ورکولو او د شخصي تجربو په اساس د پېښو په تړاو ورکولو سره کيسې ته غبرگون ښودل.														
		د معلوماتو او انځورونو په کارولو سره د کيسې په اړه وړاندوینه کول چې وړاندې څه پېښېږي.														
		د کيسې له مفهوم سره خپلې پخوانۍ پوهې ته تړاو ورکول او له ټولگي سره يې شريکول.														
اوریدل		د هغه متن / کيسې په اړه د کلمو/جملو ليکل چې هغه يا هغې ورته غوږښتولی و.														
		د هغه متن/ کيسې په اړه رسامي کول چې هغه يا هغې ورته غوږښتولی و.														
		په شفاهي توگه د لوستلو په کيسه کې د پېښو سم ترتيب په گوته کول.														
		له ياده څخه د يوې کيسې بيا بيانول.														
ليکل		له انځورونو او کلمو څخه په گټې اخيستني سره د تخليقي او بامفهومه کيسې ليکل.														
		له مخ په زياتېدونکي دقت سره د کلمو هجا کول (ټوټه ټوټه کول).														
		د بيل سمې نکتې، د حرکت لوري او سم جوړښت سره د تورو ليکل.														
		د ليکلو پر مهال سم کښېناستل او په سمه توگه د پنسل نيول.														
		حسن خط: ټکي او توري په يوازې او ترکيبي ډول د نسخ خط د ځانگړتياوو په پام کې نيولو سره په ښکلي ډول ليکي.														
لوستل		په ښه روانه توگه د متن لوستل.														
		کلمې په سېلابونو ویشل.														
		د سېلابونو په يوځای کولو سره د کلمو جوړول.														
		په کلمه کې د نوم، غږ او ځای په واسطه د تورو پېژندل.														
پېژندگوي		د پلار نوم														
		نوم														
		شماره														
		۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵

